

**TÜRKİYE'DEKİ SOSYOKÜLTÜREL
DÖNÜŞÜM: KARS YÖRESİ ÂŞIKLIK
GELENEĞİ VE GENÇ DİNLEYİCİ KİTLESİ**

**Dr. Koray İLGAR
Dr. Sibel POLAT**

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-931-1

Kitap Adı

Türkiye'deki Sosyokültürel Dönüşüm: Kars Yöresi Âşıklık
Geleneği ve Genç Dinleyici Kitleleri

Yazarlar

Dr. Koray İLGAR

Dr. Sibel POLAT

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

MUS000000

DOI

10.37609/akya.2384

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Bu araştırma, kitle iletişim araçlarında meydana gelen teknolojik gelişmelerin ışığındaki sosyokültürel dönüşümün, Kars'taki âşıklık geleneği ile genç dinleyici kitlesi üzerindeki etkilerine yönelik olarak Kars yöresi âşıklarının kişisel görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan 'olgubilim' (fenomenoloji) deseni-ne dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya ilişkin veriler 'yapılandırılmış görüşme tekniği' kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma konusunun özel bir duruma sahip oluşu gerekçesi-yle ve bu doğrultuda da konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgi edine-bilmek amacıyla, örneklem seçiminde 'kritik durum örnekleme modeli' tercih edilmiş, verilerin çözümlenmesinde ise betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya yönelik elde edilen bulguların doğrultusunda, teknolojik gelişmelerin ışığındaki sos-yokültürel dönüşümün, Kars yöresindeki âşıklık geleneğini ve genç dinleyici kitlesini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Teknolojik gelişmelerin takibinin önemli olduğu ve çağa ayak uydurulması gerektiği konusu üzerinde duran Kars yöresi âşıkları, teknolojinin gençler tarafından bilinçli ve doğru bir şe-kilde kullanılmasıyla ilgili bir takım önerilerde bulunmuşlardır. Kars yöresi âşıklarının araştırma konusuna ilişkin paylaştıkları düşüncelerinin ışığında, yaşayan âşıklara daha fazla başvurularak güncel konularda görüşlerinin alınmasının, gençlerin ve sanat-severlerin âşıklık sanatına olan ilgilerinin arttırılmasında etkili olabileceği öngörülmektedir.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde Kars yöresinin tanınmış değerli usta âşıklarından olan Âşık Günay Yıldız'a, Âşık Bahattin Yıldızoğlu'na, Âşık Arif Tellioğlu'na, Âşık İlgar Çiftçioğlu'na, Âşık Mahmut Karataş'a, Âşık Eyüp Sarıbatır'a, Âşık Ayhan Şimşekoğlu'na ve Âşık Gültekin Bulutoğlu'na, gerek araştırma konusuna karşı göstermiş oldukları ilgileri ve gerekse bu çalışmaya ışık tutarak gelecekteki birçok araştırmaya da kaynaklık edecek olan kişisel görüşlerini ve bilgilerini değerli vakitlerini ayırarak bizimle paylaştıkları için kendilerine sonsuz şükranlarımızı sunarız.

Dr. Koray İLGAR

Dr. Sibel POLAT

06.03.2020

Kars

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
YÖNTEM	17
Âşık Günay Yıldız'ın Biyografisi	23
Âşık Bahattin Yıldızoğlu'nun Biyografisi.....	27
Âşık Arif Tellioglu'nun Biyografisi	31
Âşık İlgar Çiftçioğlu'nun Biyografisi	33
Âşık Mahmut Karataş'ın Biyografisi.....	37
Âşık Eyüp Sarıbatır'ın Biyografisi.....	41
Âşık Ayhan Şimşekoğlu'nun Biyografisi.....	45
Âşık Gültekin Bulutoğlu'nun Biyografisi.....	47
BULGULAR VE YORUM	53
SONUÇ	139
ÖNERİLER	143
KAYNAKÇA	151
EKLER	153

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Arslan, D. A. (2006). Medyanın Birey, Toplum ve Kültür Üzerine Etkileri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 1-12.
- Artun, E. (2013). *Âşık Edebiyatı Metin Tahlilleri*, 3. Baskı, Adana: Karahan Kitabevi.
- Balkaya, A. (2017). *Âşık Bahattin Yıldızoğlu ve Şiir Dünyası: Hayatı ve Eserleri Üzerine İnceleme*, Erzurum: Fenomen Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1), 231-274.
- Büyükköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (18. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cemaloğlu, N. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Tanrıoğlu, A. (Ed.), *Veri Toplama Teknikleri: Nicel-Nitel* içinde, Bölüm VI (s. 133-166) 4. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Diamond, J. - Eno, B. - Lanier, J. - Dennett, C. D. - Shirky, C. vd. (2012). Kültür: Önde Gelen Bilim İnsanları Toplum, Sanat, İktidar ve Teknolojiyi Tartışıyor. Brockman, J. (Ed.), F. İyidoğan (Çev.), *Kültür Evrimi* içinde, Bölüm I (s. 18-42), İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Gökarp, E. (2013). İnsan ve Toplum. Suğur, N. (Ed.), *Medya, Kitle İletişimi ve Toplum* içinde (s.24-57). Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2387 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1384, E-ISBN 978-975-06-3257-0.
- Gökşen, C. (2012). *Sana Mı Kalmış, Âşık Günay Yıldız: Hayatı-Sanatı-Şiirleri-Atışmaları-Hikâyeleri*, Ankara: Korza Yayıncılık Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Gülmez, B. (2019). Kültür Tarihi. Gülmez, B. (Ed.), *Evrensel Bir Kavram: Kültür; Yeni Bir Bilimsel Alan: Kültür Tarihi*, içinde (s. 2-20). Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2299 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1296, E-ISBN 978-975-06-3337-9.
- Kara, Ü. - Aça, M. - Akat, A. - Çeribaş, M. - Aça, M. vd. (2012). Halk Bilimi - El Kitabı, Aça, M. (Ed.), *Kültür Bilimlerinin Bir Şubesi Olarak Halkbilimi* içinde, Bölüm II (s. 18-38), 3. Baskı, İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karaca, Ş., Gümüş, N. (2018). *Kültür ve Tüketim: Hofstede Kültür Boyutları ve Ülke Örnekleri ile*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kulak, Ö. (2017). *Theodor Adorno: Kültür Endüstrisinin Kısacasında Kültür*, 2. Baskı, İstanbul: İthaki Yayınları.
- Mora, N. (2008). Medya ve Kültürel Kimlik, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5 (1), 1-14.
- Mustan Dönmez, B. (2019). *Etnomüzikolojinin Temel Kavramları*, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Reinhard, U., Pinto, T. O. (2019). *Türk Âşık ve Ozanları*. E. D. Yavuz (Çev.), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: *Görüşme, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6 (4), 543-559.

Sözlü Kaynaklar

- KK-1: Âşık Günay Yıldız, Kişisel Görüşme: 22 Ekim 2019, Kars; Telefon Görüşmesi: 02 Ocak 2020.
- KK-2: Âşık Bahattin Yıldızoğlu, Kişisel Görüşme: 22 Ekim 2019, Kars; Telefon Görüşmesi: 30 Ocak 2020 ve 21 Şubat 2020.
- KK-3: Âşık Arif Tellioglu, Kişisel Görüşme: 17 Ekim 2019, Kars; Telefon Görüşmesi: 30 Ocak 2020, 12 Şubat 2020 ve 23 Şubat 2020.
- KK-4: Âşık İlgar Çiftçioglu, Kişisel Görüşme: 17 Ekim 2020 ve 02 Ocak 2020, Kars.
- KK-5: Âşık Mahmut Karataş, Kişisel Görüşme: 25 Eylül 2019, Kars; Telefon Görüşmesi: 25 Şubat 2020.
- KK-6: Âşık Eyüp Sarıbatır, Kişisel Görüşme: 19 Şubat 2020, Kars; Telefon Görüşmesi: 26 Şubat 2020.
- KK-7: Âşık Ayhan Şimşekoğlu, Kişisel Görüşme: 29 Eylül 2019, Kars; Whatsapp Mesajlaşma Platformu Görüşmesi: 26 Şubat 2020.
- KK-8: Âşık Gültekin Bulutoğlu, Kişisel Görüşme: 17 Ağustos 2019, Kars; Telefon Görüşmesi: 29 Eylül 2019, Whatsapp Mesajlaşma Platformu Görüşmesi: 21 Şubat 2020.

İnternet Kaynakları

- Artun, E. (2000). İletişim Çağında Âşıklık Geleneğinin Geleceği, İletişim Çağında Halk Kültürü ve Ozanlığın Geleceği Sempozyumu [Bildiri], Ankara, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi, <http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/12.php> adresinden 14.01.2020 tarihinde alınmıştır.
- Fotoğraf: Âşık Günay Yıldız'ın Facebook Fotoğraf Arşivi'nden, 5 Haziran 2019. <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1271444649702315&set=pb.100005103757267.-2207520000..&type=3&theater> adresinden 22.02.2020 tarihinde alınmıştır.
- Fotoğraf: Âşık Bahattin Yıldızoğlu, Kars Başgedikler Köyü Topluluğu Facebook Fotoğraf Arşivi'nden, 27 Temmuz 2019. <https://www.facebook.com/photo?fbid=2983473885026600&set=a.179051435468873> adresinden 22.02.2020 tarihinde alınmıştır.
- Fotoğraf: Âşık Mahmut Karataş, Âşıkların Avazı Televizyon Programı - TRT Avaz Youtube Kanalı'ndan, 28 Aralık 2016, <https://www.youtube.com/watch?v=XZDN8qEahbw> adresinden 14.02.2020 tarihinde alınmıştır.
- Fotoğraf: Âşık Ayhan Şimşekoğlu'nun Facebook Fotoğraf Arşivi'nden, 10.01.2019, <https://www.facebook.com/photo?fbid=229985044583699&set=pb.100027166157734.-2207520000> adresinden 22.02.2020 tarihinde alınmıştır.
- Fotoğraf: Âşık Gültekin Bulutoğlu'nun Facebook Fotoğraf Arşivi'nden 19.01.2020, <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2792314757455714&set=pcb.2792315044122352&type=3&theater> adresinden 14.02.2020 tarihinde alınmıştır.